הלכה · משנה תורה · מפרשים · כסף משנה · ספר עבודה

כסף משנה על משנה תורה, הלכות מעילה

רבנו יוסף קארו [מרן הבית יוסף]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

כסף משנה על משנה תורה, הלכות מעילה

רבנו יוסף קארו [מרן הבית יוסף]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/כסף-משנה-על-משנה-תורה-הלכות-מעילה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 5
הלכה ד 5
הלכה ה 5
הלכה ו 6
הלכה ז 6
הלכה ח 6
הלכה ט 6
הלכה י 6
הלכה יא 7
הלכה יב 7
הלכה יג 7
פרק ב 7
הלכה א 7
הלכה ב 7
הלכה ה 7
הלכה ו 8
הלכה ז 8
הלכה ח 8
הלכה ט 8
הלכה י 9
הלכה יא 9
הלכה יב 9
הלכה יג 10
הלכה יד 10
הלכה טו 11
הלכה טז 11
פרק ג 11
הלכה א 11
הלכה ג 12
הלכה ד 13
הלכה ו 13
הלכה ז 13
הלכה ח 13
הלכה ט 13
הלכה י 14
הלכה יא 14
הלכה יב 15
הלכה יג 15
פרק ד 15
הלכה א 15
הלכה ב 15
הלכה ג 16
הלכה ד 17
הלכה ה 17
הלכה ו 17
הלכה ז 17
הלכה ח 18
הלכה ט 18
הלכה י 19
הלכה יא 19
פרק ה 19
הלכה א 19
הלכה ב 19
הלכה ג 19
הלכה ה 19
הלכה ו 20
הלכה ז 21
הלכה ט 21
הלכה י 21
הלכה יא 21
הלכה יב 21
הלכה יג 21

הלכה יד 22
הלכה טו 22
הלכה טז 22
פרק ו 22
הלכה א 22
הלכה ב 22
הלכה ג 22
הלכה ד 24
הלכה ה 24
הלכה ו 24
הלכה ז 24
הלכה ט 25
הלכה יא 25
הלכה יב 25
הלכה יג 25
פרק ז 26
הלכה א 26
הלכה ב 27
הלכה ג 27
הלכה ד 27
הלכה ה 27
הלכה ו 27
הלכה ז 27
הלכה ח 27
הלכה ט 28
הלכה י 28
הלכה יא 28
פרק ח 28
הלכה א 28
הלכה ג 28
הלכה ד 29
הלכה ה 29
הלכה ו 29
הלכה ז 29
הלכה ח 29

פרק א

הלכה ד

תשלום הקרן והבאת האשם וכו'. ברייתא ס"פ הגוזל עצים (בבא קמא דף קי"א) מנין שאם הביא מעילתו ולא הביא אשמו אשמו ולא הביא מעילתו שלא יצא ת"ל באיל האשם ונסלח לו וגו' יכול כשם שאיל ואשם מעכבים כך חומש מעכב ת"ל באיל האשם ונסלח איל ואשם מעכבים ואין חומש מעכב. ופירש"י מעילתו קרן דהקדש שמעל בו. באיל האשם ונסלח משמע אין סליחה אלא בשניהם. איל כמשמעו. האשם קרן כדיליף לקמיה עכ"ל. כלומר דאמרינן לקמן בסמוך ויליף הקדש מהדיוט מה אשם דהתם קרן אף אשם דהכא קרן. ופירש"י אשם דכתיב בגזל הגר קרן הוא כדאמרינן לעיל:

הלכה ה

הביא מעילתו עד שלא הביא אשמו לא יצא. כלומר שאם הביא מעילתו ואח"כ הביא אשמו לא יצא שצריך שתחלה יביא אשמו ואחר כך יביא מעילתו:

כתב הראב"ד שלא הביא אשמו לא יצא א"א אינו משוה עם הגמ' של פ' הגוזל רבה עכ"ל. טעמו לומר דהתם תניא מנין שאם הביא אשמו עד שלא הביא מעילתו שלא יצא ת"ל באיל האשם האשם בשכבר ופירש"י באיל האשם משמע באיל שהוא בא חובה לאשם שהוא קרן אלמא קרן ברישא מייתא. ותירץ הר"י קורקוס ז"ל נראה שדברי רבינו והברייתא הכל יוצא לדרך אחד ורבינו קרא אשמו את הקרן כלישנא דסליק מיניה שאמר איל ואשם וגם כלישנא דקרא דמיניה יליף דהיינו באיל האשם האשם בשכבר כלומר שהביאו כבר קודם האיל וכיון דלישנא דקרא הכי להודיע שמשם כתב כן רבינו, ומעילתו שבדברי רבינו היינו אשם מעילתו דשייך נמי שפיר לישנא דמעילתו. ונראה עוד דברייתא נקט הכי מפני שעדיין לא אמרה דרשא דאשם הוי קרן דבתר האי דרשא מיתניא ההיא אבל רבינו שהקדים כבר והודיע דאשם דקרא היינו קרן נקט לישנא דקרא ומעתה מעילתו ודאי דהיינו קרבן מעילתו ונמצא רבינו משוה עם הגמרא והיא היא עכ"ל:

נסתפק לו אם מעל וכו'. במשנה פרק דם שחיטה (כריתות דף כ"ב) פלוגתא דר"ע ורבנן ופסק כרבנן:

והחומש הרי הוא כתחלת ההקדש וכו'. בפרק הזהב (בבא מציעא דף נ"ד):

וכבר ביארנו כמה פעמים. בהלכות מעשר ובהלכות תרומות ובהלכות ערכין:

שהחומש אחד מארבעה בקרן וכו'. בפרק הזהב (בבא מציעא דף נ"ד) אסיקנא הכי:

הלכה ו

יש דברים שאין חייבים עליהם מעילה וכו'. בפ"ג דמעילה שנינו שיש דברים שאין נהנין מהם ולא מועלים. ופירש"י בפ"ד דנזיר (דף כ"ח) בד"ה לא נהנין מדרבנן ובריש מעילה (דף ב') אמרינן שדברים שאין מועלין בהם אלא מדרבנן אין משלמין חומש:

הלכה ז

כל קדשי מזבח וכו'. בפרק ג' דבכורות (דף כ"ה) ואמרינן התם דקדשי בדק הבית אינם אסורים בגיזה ועבודה אלא מדרבנן וכתבו רבינו לקמן בפרק זה.

ומ"ש והגוזז את השור או העובד בצאן לוקה מן התורה. שם מנין ליתן את של זה בזה וכו' ת"ל לא תעבוד ולא תגוז. ופירש"י וי"ו מוסיף על ענין ראשון וילמדו שניהם זה מזה.

ומ"ש ותולש אינו כגוזז. שם:

הלכה ח

ספק קדשים וכו'. הרי הם אסורים בגיזה ועבודה וכו'. בפ"ב דבכורות (דף י"ח:) ואיתיה בפ"ק דמציעא:

הלכה ט

בהמת הקדש שנפל בה מום ונפדית וכו' אינה מותרת בגיזה ועבודה וכו' עד ואינם יוצאים לחולין להגזז ולהעבד לעולם. משנה פרק שני דבכורות (דף י"ד) ופרק הזרוע (חולין דף ק"ל):

ואסור להרביע בבכור או בפסולי המוקדשין. בפרק אלו הן הלוקין (מכות דף כ"ב) אמר ר' הושעיא המרביע שור פסולי המוקדשין לוקה. ופירש"י המרביע שור פסולי המוקדשין שנפדה אפילו על מינו לוקה שהרי גוף אחד ועשאו הכתוב שני גופים דתורת חולין ותורת קדשים יש עליו עכ"ל. ואיני יודע למה לא כתב רבינו שלוקה.

ומה שכתב שאסור להרביע בבכור:

הלכה י

מותר לתלוש השיער לכתחלה וכו'. בפרק ג' דבכורות (דף כ"ה כ"ו).

ומה שכתב ואותו השיער שתלש או שנשר וכו' הרי זה אסור בהנאה אפילו לאחר שישחטו מפני מומן וכו'. שם במשנה פלוגתא דתנאי ופסק כחכמים ואליבא דר"י דאמר בגמרא אמר ר"נ הלכה כר"י הואיל ותנן בבחירתא כוותיה וכו' אמר ר"נ בר יצחק מתני' נמי דיקא וכו'.

ומ"ש אבל צמר הנושר מהחטאת והאשם מותר וכו'. שם בגמ'.

ומ"ש ואם נתלש מן העולה הרי זה ספק. שם בעיא דלא איפשיטא:

וכל שיתלש מכל הקדשים וכו' חוץ מן הבכור וכו'. כתב הר"י קורקוס ז"ל שיש ללמוד כן מדקתני בברייתא בכור בעל מום משמע וכן מדנקט דוקא בכור מהטעם שנתבאר בבעיא עולה תמימה משמע דבבעלת מום ליכא ספיקא:

הלכה יא

השוחט הבכור וכו'. משנה בפרק ג' דבכורות (דף כ"ד:):

הלכה יב

קדשי בדק הבית וכו'. מימרא דר"א שם (דף כ"ה) והעמידו אותה מדרבנן. ונתבאר גם בפ' ראשית הגז (חולין דף קל"ה):

הלכה יג

המקדיש עובר למזבח וכו' והרי היא מותרת בגיזה וכו'. פרק קמא דתמורה (דף י"ב):
הקדיש אבר אחד מן הבהמה וכו'. שם בעיא דלא איפשיטא:

פרק ב

הלכה א

קדשים קלים אין מועלים בהם וכו'. משנה בפרק קמא דמעילה (דף ו').
ומה שכתב ואין מועלין בדבר הנאכל. נתבאר בפרק שקודם זה.
ומה שכתב אפילו העלה אימורים שלהם למזבח קודם זריקה אין מועלין בהם עד שיזרוק הדם. פרק המזבח מקדש (זבחים דף פ"ה:):
הוציא אימוריהם לחוץ וכו'. משנה בפירקא קמא דמעילה אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ר"א אומר אין מועלין בהם וכו' רבי עקיבא אומר מועלין בהם ואמרינן בגמ' דר"ע סבר אפי' זריקה שלא כתקנה מייתי לידי מעילה וידוע דהלכה כר"ע.
ומ"ש שהזריקה מועלת ליוצא בין להקל בין להחמיר היינו לומר דאימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים כשיזרק הדם מועלים בהם ובשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים כשיזרק הדם אין מועלין בו וכדתנן בפ"ק דמעילה אליבא דר"ע:

הלכה ב

כל קדשי קדשים מועלים בהם וכו' עד מועלים בו והוא בבית הדשן. משנה בפרק ב' דמעילה (דף ט'):

הלכה ה

וכן פרה אדומה וכו'. בפ"ד דפרה שנינו לעולם מועלים בה וכו' עד שתעשה אפר. ובפ"ז דשקלים שנינו שהתקינו בית דין שלא יהו מועלים באפר פרה. וקאמר עלה בבבלי

ובירושלמי בדין הוא שימעלו בה והם גזרו שלא ימעלו בה והתני' חטאת מלמד שמועלין בה בה מועלין ואין מועלין באפרה ובגמ' דידן פ' התכלת (מנחות דף נ"א נ"ב) מקשה על מאי דתנן שהוא תנאי ב"ד שלא יהו מועלים באפרה דאורייתא היא דתניא חטאת מלמד שמועלין בה היא בה מועלין באפרה אין מועלין אמר רב אשי שתי תקנות הוו דאורייתא בה מועלין באפרה אין מועלין כיון דחזו דקא מזלזלי בה וקא עבדי מינה למכתן גזרו בה מעילה כיון דחזו דפרשי מספק הזאות אוקמוה אדאורייתא ולפי זה הא דתנן שהוא תנאי ב"ד קאי אמאי דאוקמוה אדאורייתא.

ומ"ש רבינו אע"פ שהיא כקדשי בדק הבית, קשה דמאי אע"פ אטו קדשי בדק הבית מי לא מעלי בהו. ואפשר דה"ק אע"פ שאינה קדשי מזבח וגם אינה קדשי בדק הבית אלא דומה לקדשי בדק הבית וכיון שאינה קדשים ממש לא היה מן הדין שימעלו בה אלא דקרייה רחמנא חטאת:

הלכה ו

חטאת בהמה ואשם וכו' עד הוזה דמה אין בה מעילה. משנה פ"ב דמעילה (דף ט').

ומ"ש אבל אסור ליהנות במוראתה ונוצתה וכו'. בסוף תמורה (דף ל"ד) עולת העוף שנתמצה דמה מוראתה ונוצה שלה יצאו מידי מעילה ואסיקנא דמ"מ אסורים בהנאה משום דנקברים הם כדאמרינן בפ"ק דיומא נבלעים במקומן וכל הנקברים אפרן אסור:

הלכה ז

המנחות מועלין בהן משהוקדשו וכו' עד הותרו השירים באכילה ואין בהם מעילה. משנה בפרק ב' דמעילה (דף י').

ומה שכתב ואם נפסלו השירים או חסרו וכו'. סוף פירקא קמא דמנחות בעיא דלא איפשיטא:

הלכה ח

לחם הפנים מועלים בו משהוקדשו וכו' עד נזרק דם הכבשים הותרו באכילה. משנה בפרק ב' דמעילה (דף ט'):

הלכה ט

הנסכים מועלים בהם וכו'. משנה בפרק שלישי דמעילה (דף י"א).

ומה שכתב מים שמנסכים בחג הסוכות וכו'. גם זה משנה שם (דף י"ג).

ומה שכתב מועלין בכולן. שם אהא דתנן נתנן בצלוחית מועלין בהם אמר ר"ל אין מועלין אלא בג' לוגין ור' יוחנן אמר מועלין בכולן וידוע דהלכה כר"י:

הלכה י

לוג שמן של מצורע מועלין בו משהוקדש בכלי וכו' עד הותרו השירים באכילה. ברייתא בפרק בית שמאי (זבחים מ"ה) וכתנא קמא דרבי:

הלכה יא

כל דמי שחיטת הקדשים אין מועלין בו. משנה בפ"ג דמעילה (דף י"א).

ומ"ש בין לפני כפרה בין לאחר כפרה. שם בגמרא:

כתב הראב"ד אותה מעילה אינה אלא מדרבנן והכי איתא ביומא עכ"ל. הוא בפ' הוציאו לו (יומא דף נ"ט).

ומ"ש יצא לנחל קדרון מועלין בו. שם במשנה.

ומ"ש אבל המקיז דם לבהמת קדשים הרי הוא אסור בהנאה ומועלין בו. מימרא שם (דף י"ב) ואיתא בפרק אין עומדין (ברכות דף ל"א) והכריח שם הר"ר יונה דמועלין בו מן התורה. וכתב הרא"ש דאפילו בדם קדשים קלים דאע"ג דליכא בהו מעילה איכא בהו איסורא דאורייתא:

הלכה יב

העצמות והגידים והקרניים והטלפיים וכו' עד מועלים בהם לעולם. בפ' המזבח מקדש (זבחים דף פ"ו) אהא דתנן העצמות והגידים והקרנים והטלפים שפירשו לא יעלו אמרינן בגמרא אמר רבה וכו' לא שנו אלא שפירשו לאחר זריקה אבל פירשו קודם זריקה אתיא זריקה ושריתינהו וכו' מתיב וכו' עצמות קדשים לפני זריקה מועלין בהן לאחר זריקה אין מועלים בהן ושל עולה מועלים בהן לעולם אימא ושל עולה פירשו לפני זריקה אין מועלין בהן לאחר זריקה מועלים בהן לעולם ופליגא דר"א דאמר ר"א פירשו לפני זריקה מועלים בהם לאחר זריקה לא נהנים ולא מועלים ופירש"י לא שנו דקאמר פירשו ירדו ומיהו איתנהו בכלל קדשים אלא שפירשו לאחר זריקה דכיון דבשעת זריקה מחוברים הוו קובעתן זריקה למזבח וכי פירשו ה"ל קדשים פסולים אבל פירשו לפני זריקה דכיון דבשעת זריקה לאו בני מזבח היו אתיא זריקה ושריתינהו להדיוט וכו'. עצמות קדשים הנאכלים כגון חטאת ואשם מועלים בהם דאין כאן שעת היתר לכהנים. ופליגא דר"א אדרבה. פירשו לפני זריקה מועלים בהם לעולם דכיון דפירשו ואינהו לאו בני הקטרה נינהו לא אהני להו זריקה ובאיסורייהו קיימו עכ"ל. ובאמת כי סוגיא זו יש בה כמה תימה כמו שיראה המעיין. ומכ"מ רבינו נראה שפסק כר"א דאתי כרישא דברייתא דרב אדא בר אהבה ובעולה פסק כברייתא דרב אדא בר אהבה. וי"ל גבי קדשי קדשים דקאמר לפני זריקה מועלין בהם מה פירושו א"ת דמועלין בהם לעולם ואמאי לא שריא להו

זריקה כי היכי דשריא בעולה וא"ת דמועלין בהם דקאמר אינו אלא עד שעת זריקה מדלא נקט בהו אין מועלין בהם לאחר זריקה כדנקט בעולה ונקט בהו מועלים משמע דלעולם מועלים בהם וא"כ תיקשי מה שהקשיתי מ"ש מעולה. ונ"ל דקושטא דמלתא דמועלין בהם דנקט בקדשי קדשים אינו אלא עד שעת זריקה כמו בעולה ודייק למינקט בהו מועלים בהם לומר שאע"פ שהם מקדשים הנאכלים מועלים בהם עד שעת זריקה. ובעולה נקט אין מועלים בהם לומר שאע"פ שהם מעולה שכולה כליל אין מועלין בהם לאחר זריקה:

עצמות העולה שפקעו מעל גבי המזבח וכו'. בפרק הנזכר בדף הנזכר במשנה איברים שפקעו מע"ג המזבח קודם חצות יחזיר ומועלים בהם לאחר חצות לא יחזיר ואין מועלין בהם. ובגמ' (דף פ"ו) אתמר פירשו קודם חצות והחזירן אחר חצות רבה אמר חצות שני עוכלתן רב חסדא אמר עמוד השחר עוכלתן וכו' פירשו קודם חצות והחזירן לאחר עמוד השחר רבה אמר חצות שני עוכלתן רב חסדא אמר אין בהם עיכול לעולם מתקיף לה רב יוסף ומאן לימא לן דחצות בראש המזבח משויא להו עיכול דילמא כל היכא דמשכחת להו משויא להו עיכול שלחו להו מתם הלכתא כרב יוסף אתמר נמי אמר רבי חייא בר אבא פירשו קודם חצות והחזירן לאחר חצות לא נהנים ולא מועלים וכו' יוצאים מידי מעילה א"ל רב פפא לאביי וכי מאחר דשלחו מתם הלכתא כרב יוסף ואמר רבי חייא בר אבא וכן תני בר קפרא רבה ורב חסדא במאי פליגי א"ל בשמניח ע"כ בגמרא. וקשה בעיני ליישב דברי רבינו על פי הדברים האלה כמו שהוא מבואר לכל מעיין. ומה שנ"ל לומר על צד הדחק הוא שפסק כרב יוסף דאמרינן בגמרא דהלכתא כוותיה וכיון דרב יוסף סבר דחצות כל היכא דמשכחת להו משויא להו עיכול באיברים שפקעו יליף מינה רבינו לעצמות שפקעו:

הלכה יג

גחלת שפקעה מעל המזבח וכו'. תוספתא פרק קמא דמעילה.

ומ"ש אבל גחלת של קדשי בדק הבית מועלין בה ושלהבת לא נהנין ולא מועלין. משנה בסוף מסכת יו"ט (דף ל"ט):

הלכה יד

דשן מזבח החיצון וכו'. בפ"ב דמעילה (דף ט') אתמר הנהנה מאפר תפוח שעל גבי המזבח רב אמר אין מועלין בו ור"י אמר מועלין בו לפני תרומת הדשן כ"ע לא פליגי דמועלין בו כי פליגי לאחר תרומת הדשן וידוע דהלכה כר"י. ובפ' ב"ש (זבחים דף

מ"ה) וברפ"ג דמעילה (דף מ"ו) קאמר סתם גמ' דתרומת הדשן אע"פ שנעשית מצותו מועלים בו:

הלכה טו

ומ"ש דישון מזבח הפנימי ודישון המנורה לא נהנים ולא מועלים. משנה במעילה פרק שלישי:

הלכה טז

כל בהמת קדשי קדשים שהיא בעלת מום וכו' הכי משמע בפ"ג דמעילה (דף י"ב). וכתב הר"י קורקוס ז"ל איכא למידק שכתב רבינו בפ"א שכל שקדם מום קבוע להקדשו אין אסור בגיזה ועבודה אלא מדבריהם ואמאי הא אסור מן התורה למעול בו, וי"ל דמיירי בשאינו נהנה מאותה גיזה ואותה עבודה א"נ שאין בה שוה פרוטה.
ומ"ש אבל תורים שלא הגיע זמנם ובני יונה שעבר זמנם וכו'. משנה פ"ג דמעילה:

פרק ג

הלכה א

קדשי מזבח שמתו וכו'. מימרא דר"י בפ"ג דמעילה (י"ב) ובריש מעילה שם. ואיכא למידק אמאי נקט רבינו קדשי מזבח הא ר"י קדשים סתם נקט. וי"ל דלרבותא נקט קדשי מזבח וכ"ש קדשי בדק הבית ועוד משום דבהאי פירקא עסיק בדיני קדשי מזבח מש"ה פתח בהו.
ומ"ש וכן אם נפסלו בדברים שיפסלו בהם הקרבנות מועלים בהם מד"ס בד"א בשלא היה להן שעת היתר לאכילת כהנים וכו' כיצד קדשי קדשים שנפסלו קודם שיגיע הדם למזבח כהלכתן כגון ששחטן בדרום אע"פ שקיבל בצפון וכו' עד שהרי לא היה להם שעת היתר. משנה בריש מעילה קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלים בהם שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון וקיבל דמן בדרום שחט ביום וזרק בלילה שחט בלילה וזרק ביום או ששחטן חוץ לזמנן וחוץ למקומן מועלים בהם כלל אמר ר' יהושע כל שהיה לה שעת היתר לכהנים אין מועלים בה וכל שלא היה לה שעת היתר לכהנים מועלים בה אי זו היא שהיה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת ושיצאת ואי זו היא שלא היה לה שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקיבלו פסולים וזרקו את דמה.
ומ"ש רבינו או שזרקוהו פסולים אע"פ שקיבלוהו כשרים. שם נחלקו חזקיה ור"י אי סגי בנראה לזריקה דהיתר זריקה שנינו או בעי שעת היתר אכילה דחזקיה סבר היתר

זריקה סגי הילכך כל שנתקבל הדם שלא בהכשר סגי להוציא מידי מעילה ור"י סבר דלא אלא שיזרק בהכשר ויותר באכילה ופסק רבינו כר"י מפני ששם הביאו כמה ראיות לדבריו ואע"ג דשנינהו חזקיה שינויי דחיקי נינהו ועוד דסוגיא דפי"ב דמנחות כר"י רהטא. ובגמ' אתמר עלו מהו שירדו רבה אמר אם עלו ירדו רב יוסף אמר אם עלו לא ירדו אליבא דר' יהודה לא תיבעי לך דכ"ע לא פליגי דאם עלו ירדו כי פליגי אליבא דר"ש וכו' תנן קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהם בשלמא לרב יוסף ניחא אלא לרבה קשיא מאי מועלים בהם מדרבנן ואע"ג דהא דאוקימנא מתני' דקתני מועלין בהם מדרבנן אליבא דרבה הוא משמע דלרב יוסף מועלין בהם מדאורייתא ובמסקנא בגמרא אסיקנא לרבה בתיובתא והוי משמע לכאורה דכיון דהלכה כרב יוסף ולדידיה מועלין דקתני מתני' הוי דאורייתא הכי נקטינן כי דייקינן בה נקטינן דמועלים בהם דקתני מתני' היינו מדרבנן משום דהא דאוקימנא מתני' דמועלין בהם היינו מדרבנן לרבה אבל לרב יוסף הוי מדאורייתא היינו אליבא דר"ש אבל לר' יהודה הא אמרינן דכ"ע לא פליגי דאם עלו ירדו וא"כ אין מועלין בהם מדאורייתא וכיון דקי"ל הלכה כר' יהודה לגבי ר"ש כל שלא היה לה שעת היתר לכהנים אין מועלין בה אלא מד"ס.

ומ"ש או שיצא הבשר והדם כולו. נ"ל שט"ס יש כאן וצריך להגיה או שיצא הדם והבשר כולו דגרסינן בפ"ק דמעילה (דף ו' וז') אמר ר' יוחנן כי אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא שיצא מקצתו אבל יצא כולו לא, ופירש"י שיצא מקצת הבשר ולא יצא כולו דמיגו דמהניא זריקה למקצת שבפנים מהני נמי לההוא מקצת שיצא אבל יצא כולו לא וכו' דכמו דליתיה לבשר דמי אמר רב פפא לא אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא אלא שיצא בשר אבל יצא דם אין זריקה מועלת ליוצא ותניא כוותיה משמע בהדיא דדם אפי' יצא מקצתו אין זריקה מועלת דהא בשר אין זריקה מועלת בו אלא ביצא מקצתו ובההוא גוונא אמר דבדם אין זריקה מועלת.

ומ"ש או שיצא מקצת הבשר קודם זריקת דמים וכו' שהרי היה לו שעת היתר לאכילה. כלומר ואח"כ זרק הדם וכמ"ש לעיל בסמוך דזריקה מועלת כשיצא מקצת הבשר:

הלכה ג

(ב-ג) **קיבלו הפסולים את הדם וכו' עד ואין זריקת השירים מועלת**. בפ"ק דמעילה (דף ה') ועיקרה פ"ג דזבחים וכבר נתבאר דין זה פ"א מה' פסולי המוקדשין:

וכבר ביארנו שאין בקדשים קלים וכו' אבל קדשים קלים שנתפגלו אע"פ שנזרק הדם אין מועלין באימוריהם. מימרא דרב גידל אמר רב בפ"ק דמעילה (דף ג') ואע"ג דאותביה רב פפא לאביי ואישתיק הא אמרינן התם דכי אתא אביי קמיה דרבי אבא שני ליה

ואע"ג דבפ' התכלת (מנחות דף מ"ז) פריך מדרב גידל וקאמר ולא איתותב דרב גידל לאו למימרא דאיתותב דרב גידל ואידחי ליה אלא היינו לומר דכיון דאיכא תיובתא עליה דרב גידל אע"ג דשני לה בשינויא דחיקא לאו איהו כדאי למיפרך מיניה. ועוד י"ל דרב פפא הוא דאותביה לדרב גידל בפ"ק דמעילה ואיהו הוא דקאמר בפרק התכלת ולא איתותב דרב גידל משום דלא שמיע ליה שינויא דרבי אבא א"נ שמיע ליה ולא ס"ל אבל אנן דידעינן לשינויא דרבי אבא נקטינן שפיר כרב גידל אמר רב ולא דחינן ליה כיון דאיכא שינויא לתיובתיה ור' אבא ואביי ס"ל כוותיה ועוד דהתם בפ"ק דמעילה מייתי גמ' סייעתא להא דרב גידל. והר"י קורקוס ז"ל כתב שטעם רבינו משום דלא איתותב רב גידל אלא במאי דאמר בזריקת פגול אינה מוציאה אבל במאי דאמר אינה מביאה הלכתא כוותיה.

ומ"ש רבינו וכן אם יצא הדם וכו'. ברייתא בפ"ק דמעילה (דף ז'):

הלכה ד

כל חטאות המתות וכו' אסור ליהנות בהם ואם נהנה לא מעל. משנה פ"ג מעילה (דף י') ופ"ד דתמורה (דף כ"א):

הלכה ו

המפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה וכו'. בסוף פ"ק דמעילה (דף ז') ופירש"י אלא ששחט שניהם בבת אחת כגון ששחטום שני כהנים כאחד דכחד גופא דמי דלא קדמה שחיטה של אחת לשל חבירתה אבל בזה אחר זה לא וכו' משום דבשעה ששחט הראשונה מיד נעשית השנייה מותר חטאת:

הלכה ז

כל חטאת העוף וכו'. משנה בזבחים פ"ז (דף ס"ו:).

ומ"ש חוץ מעולת העוף שנמלקה למטה כמליקת חטאת לשם חטאת. שם במשנה פלוגתא דר"א ור' יהושע ופסק כרבי יהושע:

הלכה ח

מנחה שנתפגלה וכו'. נלמד ממה ששנינו בריש מעילה כמו שנתבאר בר"פ זה:

הלכה ט

וכן קומץ שיצא לחוץ או לן וכו' אבל אם נטמא הקומץ והקטירו וכו'. משנה בפ"ג דמנחות (דף כ"ה) נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה יצא והקריבו אין הציץ מרצה:

יצאו השירים וכו'. בתוספתא פ"ד דמנחות נטמאו השירים והקטיר את הקומץ בשתיקה הכל מודים שאין מועלין בהם. ואיכא למידק שזה סותר מ"ש בפ"ב ואם נפסלו השירים

או חסרו ואח"כ הקטיר הקומץ הואיל והקטרה זו אינה מתרת השירים באכילה הרי הדבר ספק אם יצאו ידי מעילה וצ"ע:

כתב הר"י קורקוס ז"ל יש לדקדק במ"ש רבינו יצאו השירים או נטמאו ואח"כ הקטיר הקומץ אע"פ שהם אסורים באכילה אין מועלין וכו' ומ"ש מיצא הבשר שנתבאר בסמוך שמועלין בו והרי בשר ושירים דין אחד להם שאם נטמא או יצא לא יזרק ואם זרק הורצה וכמ"ש פ"א מפסולי המוקדשין וכן דין השירים בפי"א וכיון דגבי שירים חשיב קרב כמצותו כיון שבדיעבד הורצה ה"ה גם לבשר. לכך נראה דהכא נטמא מקצתו מיירי רבינו שדינו [להקטיר] הקומץ לכתחלה כיון שנשאר במקומו וכמ"ש גבי בשר וגבי קומץ וכבר נתבאר בראש הפרק כן גבי בשר והוא מ"ש כאן גבי קומץ וזהו שקראו קרב הקומץ כמצותו כי דינו להקטירו לכתחלה וז"ש אע"פ שאסור באכילה דמשמע שזה הוא החידוש ותו לא וסמך על מה שביאר גבי בשר גם על מ"ש שהרי קרב הקומץ כמצותו וזה אינו אלא בנשתייר עכ"ל:

הלכה י

הנהנה מקדשי קדשים כולם וכו'. פלוגתא דרב ולוי בפ"ב דמעילה (דף ט') ופסק כרב דאמר מה שנהנה יפלו לנדבה ותניא כוותיה ואע"ג דתניא כוותיה דלוי לא עדיפא כולי האי דמשמע דהוא גופיה תני לה דלמדים לפני חכמים היינו לוי כך כתב הר"י קורקוס ז"ל. ופירש"י מה שנהנה כלומר קרן וחומש שחייב לשלם בשביל מה שנהנה יפלו לנדבה לקרבנות צבור. והתוס' פירשו לנדבה לעולות קיץ למזבח.

ומה שכתב או שנהנה מן העולה כולה או מן הקומץ והלבונה ומנחת כהנים והחביתין יפול מה שנהנה לנדבה. בתוספת' שאכתוב בסמוך.

ומ"ש מעל בקרבנות הצבור יפול מה שנהנה ללשכה. שם בברייתא קרבנות צבור לצבור. ופירש רש"י לנדבת צבור לשופרות, ובסוף תוספתא דמעילה דנהנה מקדשי קדשים לפני זריקת דמים מקדשים קלים לאחר זריקת דמים מן העולה מן הקומץ ולבונה ומנחת כהן משוח ומנחת נסכים יפלו ללשכה מקרבנות צבור יפלו לנדבה כך היא נוסחא דידן בתוספתא, וגירסת רבינו בתוספתא היתה מהופכת מנוסחא דידן ויש ראיה לנוסחת רבינו דבגמ' דידן תניא גבי הנהנה מקדשי קדשים לפני זריקת דמים ומקדשים קלים לאחר זריקת דמים מה שנהנה יפלו לנדבה. ופירוש ללשכה מ"כ בשם הרא"ש דהיינו לבדק הבית לשיירי לשכה:

הלכה יא

נהנה קודם זריקה וכו'. ה"ז פטור. מימרא דרבא שם (דף י'):

הלכה יב

קדשי המזבח חלבן וביציהן וכו'. משנה בפ"ג דמעילה (דף י"ב).
ומ"ש לפיכך ולד הקדשים וכן ולד המעשר לא יינק מאמו. גם זה משנה שם (דף י"ג).
ומ"ש ויש לאדם להתנדב ולומר וכו'. זהו פירוש רבינו במה ששנינו שם ואחרים מתנדבים כן ורש"י פירש בע"א:
כתב הראב"ד יהיה הקדש לולדות הקדשים א"א ואם יאמר יהיה הקדש לולדות וכו'. ויש לתרץ שמ"ש רבינו יהיה הקדש היינו לומר יהא מזומן וכדברי הראב"ד. ועי"ל שאפי' יאמר יהיה הקדש כיון שסיים ביה לולדות הואיל ותכף תיבה זו לזו ולכך נתכוין מתחלה דבריו קיימין וכדא"ר יוסי בתמורה (דף י"א) גבי האומר עולה היא וולדה שלמים:

הלכה יג

הקדיש בהמה ועוף למזבח קדושת דמים וכו'. משנה וגמרא שם:

פרק ד

הלכה א

המפריש מעות לחטאתו וכו'. בריש תוספתא דמעילה.
ומ"ש הפריש לשלמיו אין מועלין בהם. משנה במעילה פרק ג' (דף י"א) המפריש מעות לנזירותו לא נהנים ולא מועלים מפני שהם ראויים לבא כולם שלמים:

הלכה ב

הקדיש אבר אחד לדמיו למזבח הרי זה ספק וכו'. בפ"ק דתמורה (דף י"א) בעיא דלא איפשיטא. ודע דבספרי רבינו כתוב לפיכך תקבר וט"ס הוא וצריך להגיה לפיכך תקרב וכך מצאתי בספר ישן וכך הם דברי רבינו בהל' ערכין פ"ה ושם ובפט"ו ממעשה הקרבנות ביאר היאך תקרב. ומה שיש לדקדק בדין זה כתבתי שם.
ועל מ"ש רבינו ואם נפדה אין מועלין בפדיונו כתב הראב"ד א"א למה אין מועלין בפדיונו וכו'. וטעם רבינו דשמא לא פשטא בכולה ונמצא שדמיה חולין זולת דמי אותו אבר ולפי זה צ"ל דאין מועלין בפדיונו היינו בדמי אותה בהמה כל היתר על דמי אותו אבר. ועוד י"ל דבכלל צדדי הבעיא הוא שכיון שדבריו סותרים את דבריו שאמר לדמיו ואמר למזבח דילמא לא חיילא קדושה כלל. והר"י קורקוס ז"ל תירץ שכיון שאינו ראוי לפדיון דשמא לא פשטה קדושת הגוף בכולו נמצא שאינו תופס פדיונו ואין דמים אלו דמי פדיון אלא דמים אחרים וחולין הם עכ"ל:

הלכה ג

המפריש מעות לנזירותו וכו' עד ומועלין בהם. משנה בפ"ג דמעילה (דף י"א) המפריש מעות לנזירותו לא נהנים ולא מועלים מפני שהם ראויים לבא כולם שלמים מת והיו לו מעות סתומים יפלו לנדבה מעות מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח וכו' דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהם. ופי' רש"י המפריש מעות ולא פירש אלו לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים לא נהנים ולא מועלים בכל אותם מעות מפני שהם ראויים להביא כולם שלמים כלומר דבכל מנה ומנה מצינן למימר זה הפריש לשלמים ושלמים קדשים קלים נינהו ואין בהם מעילה וכו'. ומ"ט אזיל לקולא דאי אמרת נימא דכולם ראויים להביא עולה ואיכא מעילה בכולהו מכל מקום דמי שלמים איכא בינייהו דאינם בני מעילה ואי מייתי עלייהו קרבן מעילה אשתכח דקא מייתי חולין לעזרה הלכך לקולא דלא נהנין ולא מועלין. מעות סתומים דלא פריש יפלו לנדבה דהלכה היא בנזיר דמי חטאת ילכו לים המלח דחטאת שמתו בעליה היא. דמי עולה יביאו עולה דדורון בעלמא היא דלאו לכפרה אתיא. וכתבו התוס' מפני שהם ראויים לבא כולם שלמים דכיון דלא פירש אם ירצה יביא כל המעות לשלמים. ובפרק רביעי דנזיר (דף כ"ד כ"ה) אהא דתנן היו לו מעות סתומים יפלו לנדבה פריך והלא דמי חטאת מעורבים בהם אמר ר"י הלכה היא בנזיר, ופירשו רש"י והתוספות הלכה למשה מסיני הוא דסתומים יפלו לנדבה אף על פי שדמי חטאת מעורבים בהם:

אמר אלו לחטאתי והשאר וכו' עד ואם מת יפלו לנדבה וכו' ומועלים בהם. תוספתא פירקא קמא דמעילה אלא שיש בה קצת טעות סופר ואיתא בפרק ד' דנזיר כלשון רבינו. ואיכא למידק למה מועלין בשאר בכולן והלא סתומים הם ומ"ש ממה שנתבאר בסמוך דסתומים אין מועלין בהם, וכתבו התוס' דמיירי במת דליכא למימר ביה מימליך ומייתי שלמים וכ"כ בתוספתא פירקא קמא דמעילה ועוד דשאני הכא שאמר והשאר לשאר נזירותי משמע דלכל הנשאר עליו קאמר ועוד שכיון שהתחיל לפרש השאר נמי הוו כמפרש שכל חיובו מביא במעות אלו.

ומה שכתב הפריש מעות ואמר אלו לחטאתי וכו' ומועלין במקצתן. יש לתמוה ודלמא אותו מקצת מאשר ייחד לשלמים ואין בו מעילה ולא יביא קרבן מעילה מספק דילמא מייתי חולין בעזרה כדאמרינן לעיל בסמוך. ותירץ הר"י קורקוס ז"ל דאפשר דמקצתן דקאמר היינו כשהם יותר מדמי שלמים אי נמי שכיון שנתערבו בכל זוז יש בו חטאת ועולה ושלמים. והראשון נראה יותר:

הלכה ד

ומ"ש אחד ממחוייבי קינין וכו' ומועלין במקצתן. מבואר דטעמא משום דליכא בהן שלמים אלא חטאת ועולה.

ומ"ש ואם מתו יפלו לנדבה טעמא מפרש בפרק ד' דנזיר כמו שכתבתי בסמוך הלכה היא בנזיר ומסיק שם דהלכה היא בחייבי קינים נמי:

הלכה ה

המפריש חטאת על אכילת חלב וכו'. ברייתא וגמרא בסוף כריתות (דף כ"ז).

ומ"ש הפריש מעות לחטאת חלב וקנה בהם חטאת דם וכו'. שם בברייתא.

ומ"ש לחלק בין שוגג למזיד. שם בתוספתא. ופירוש לא מעל היינו לומר דבאותו מעשה שעשה לא מעל אלא שבגמרא תלי כפרה במעילה ורבינו עשה בהפך:

הלכה ו

המפריש שתי סלעים לאשם וכו' עד ויפלו לנדבה. משנה וגמרא שם (דף כ"ו:)

הלכה ז

הנהנה מדמי חטאת וכו' וכן אם נהנה מדמי אשם עד שלא קרב אשמו יוסיף חומש ויביא בדמיו אשמו. כך היא הנוסחא הנכונה בדברי רבינו ובספרים כתוב ויביא בדמיו חטאתו והוא ט"ס. ודינין אלו ברייתא בפ"ב דמעילה (דף ט') הנהנה מדמי חטאת ומדמי אשם עד שלא קרבה חטאתו יוסיף ויביא חטאת עד שלא קרב אשמו יוסיף ויביא אשם קרבה חטאתו ילכו לים המלח כבר קרב אשמו יפלו (דמיו) לנדבה וכו' קרבנות המזבח למזבח קרבנות בדק הבית לבדק הבית. ופי' רש"י כגון שנהנה ממקצת הדמים שהפריש לחטאתו או לאשמו אם נודע לו שמעל קודם שקרב החטאת והאשם מהשאר מוסיף הקרן והחומש על המעות שנשארו ויביא בכולן החטאת או האשם ואם לא נודע לו עד אחר שהקריב חטאתו א"נ נודע לו קודם אלא שלא בא לשלם עד שקרבה ה"ל חטאת שמתו בעליה ולמיתה אזלא וים המלח למעות במקום מיתה לבהמה אבל באשם קי"ל כל שבחטאת מתה באשם רועה ויפלו דמיה לנדבה הילכך מעות אלו יפלו לנדבה ובגמרא העמידו רישא זו אליבא דר"ש וס"ל כל חטאת שכיפרו בעליה באחרת תמות ולכך מעות ילכו לים המלח כיון שהיו ראויים להכלל עם החטאת ולא נכלל וקרבה החטאת אבל חכמים שסוברים שלא אמרו חטאת שכיפרו בעליה מתה אלא באבדה ונמצאת אחר כפרה ה"נ לא ילכו לים המלח והיינו סיפא דכל קרבנות מזבח למזבח דמשמע בין קודם כפרה בין לאחר כפרה והעלה אביי דרישא ר"ש וסיפא רבנן ואחר כך אמרו שם (דף מ"ד) אמר רבא הא דאמרת כבר קרבה חטאתו ילכו לים המלח ה"מ דאתיידע ליה קודם כפרה

אבל (אתיידע ליה) לאחר כפרה יפלו (דמים) לנדבה שאין מפרישין בתחילה לאיבוד. פי' שכשנודע קודם כפרה ה"ל להוסיף קרן וחומש על דמי חטאת שהרי לא היתה תחלת הפרשתן לאיבוד וכיון שלא הוסיף הוי כחטאת שכיפרו בעליה ולמיתה אבל כשנודע לו אחר שקרב חטאת אם מתה ילכו לים המלח נמצא תחלת הפרשתן לאיבוד הילכך יפלו לנדבה. ויש לתמוה על רבינו כיון שהלכה כרבנן דאין חטאת שכיפרו בעליה מתה אלא כשנמצאת אחר כפרה כמו שנתבאר בפרק רביעי מפסולי המוקדשין איך כתב רישא דברייתא ודברי רבא דכולהו בדרישא שייכא דאילו לרבנן דסברי שכל שנמצאת קודם כפרה אינה מתה ה"ה כאן שנודע לו קודם כפרה אין הולכות לים המלח דרישא ודברי רבא ע"כ אדר"ש קיימי. ותירץ הר"י קורקוס ז"ל שסובר רבינו שכיון שרבא אמר סתם הא דאמרת ה"מ וכו' אבל וכו' מ"ט אין מפרישין וכו' ודאי דלהלכה אמר כך ולא אליבא דר"ש בלחוד ופליג אדאביי דמוקי רישא כר"ש דוקא וסבר רבא דרבנן מודו בכי הא דדוקא באבדה הוא שאמרו כן לפי שחטאת זו היתה עיקר חטאת ואינה יוצאה מדין חטאת ואין אומרין שתמות אלא א"כ היתה אבודה בשעת כפרה שהרי נדחית לגמרי מהקרבה אבל מעות אלו לא הפרישן לקנות חטאת ובכל דהו אזלי לים המלח ומודו רבנן לר"ש בכי הא. א"נ י"ל דדמיא הא מילתא להא דאמר רב הונא שאם משך אחת מהן דכ"ע מודו שהשנייה מתה אף על פי שנמצאת קודם כמו שנתבאר פרק רביעי דתמורה ופרק רביעי מפסולי המוקדשין וטעמא משום דדחיה בידים היא ולא נחלקו אלא בבא לימלך וה"נ כיון שנודע לו והיה יכול להוסיף בחטאת ולא הוסיף ולא בא לימלך הא דחנהו בידים ואביי אפשר דפליג עלה רבא סבר כרב ובריית כרבנן ומפרש דינא אליבא דהלכתא. גם מדברי המקשה שם יש קצת סיוע לזה שלא הקשה אלא משום דמשמע ליה דכל קדשי מזבח למזבח בכל גוונא רישא ר"ש היא ופליגא אסיפא וע"ז תמה רישא ר"ש וסיפא רבנן וא"ל אין אבל אם הסיפא לא מיירי בכל גוונא פירוש דלא הוי כללא דסיפא גוונא דרישא לא אצטרכינן לאוקמה רישא ר"ש וסיפא רבנן כדפרישית דלא דמי עכ"ל:

הלכה ח

המוכר עולתו ושלמיו לא עשה כלום וכו'. בפסחים פרק האשה (דף פ"ט:) ואיתיה בתוספתא דפסחים פ"ז:

הלכה ט

יש מעילה בנדרים וכו'. בעיא דאיפשיטא בפרק אין בין המודר (נדרים דף ל"ה).

ומה שכתב לפיכך אין לה פדיון וכו' עד לפיכך יש לה פדיון. שם:

היתה לפניו ככר של הפקר וכו' עד לפי טובת הנייה שבה. מימרא דרבה שם (דף ל"ד:):

הלכה י

האומר לחבירו ככרי עליך הקדש וכו'. שם בעיא דאיפשיטא.

ומ"ש וכן כל כיוצא בזה משאר הקונמות וכו'. טעמו משום דלישנא דברייתא וגמרא יש מעילה בקונמות.

ומה שכתב וכל דברים הנאסרים עליו מנדר כזה מצטרפים וכו':

הלכה יא

האומר הנטיעות האלו קרבן אם אינם נקצצות וכו'. משנה וגמרא פרק ג' דנדרים (דף כ"ח).

ומה שכתב וכיון שנקצצו אינם צריכים פדיון וכו'. שם (דף כ"ח כ"ט) פלוגתא דאמוראי ופסק כעולא דמשמע התם דרבא דהוא בתרא סבר כוותיה.

ומ"ש במה דברים אמורים בשפדאן המקדיש אבל אם פדאן אחר וכו'. מימרא דר' יוחנן שם (דף ל'):

פרק ה

הלכה א

אחד המקדיש לבדק הבית וכו'. משנה בפרק ג' דמעילה (דף י"ג). וציר וחומץ שכתב רבינו. בת"כ פרשת ויקרא:

הלכה ב

כל קדשי בדק הבית וכו'. משנה בפרק ד' דמעילה (דף ט"ו):

הלכה ג

אכל והאכיל את חבירו וכו' עד ומעל. משנה בספ"ה דמעילה (דף כ'):

הלכה ה

אין מעילה אלא בתלוש מן הקרקע וכו'. ברייתא שם (דף י"ח):

הדש בשדה הקדש מעל וכו'. פ"ג דמעילה (דף י"ב).

ומ"ש רבינו שהאבק של השדה מועיל לשדה פי' שהאבק של השדה מועיל לאותו דבר שנידש בשדה. ומ"ש וכן אם חרש וכו': **הדר במערת הקדש**. ספ"ה דמעילה (דף כ').

ומ"ש או בצל אילן או שובך. בתוספתא דמעילה פ"ק הדר בצלו של שובך או בצלה של מערה לא נהנין ולא מועלין.

ומ"ש וכן המקדיש בית בנוי הדר בו לא מעל אבל המקדיש עצים ואבנים וכו'. שם בגמרא פ"ה. ואיכא למידק דהא לא חילק ר"ל בכך אלא כי היכי דלא תסייעיה לרב דאמר המשתחוה לבית אסרו ומאחר שרבינו פסק בפ"ח מע"ז כרב לא ה"ל לחלק בכך כאן. וי"ל דמשמע לרבינו דהא דמפליג ר"ל לא לדחויי דלא תסייעיה לרב בלחוד אמרה אלא לקושטא דמילתא אמרה ולישנא דידיה הכי מוכח דאמר התם כשהקדישו ולבסוף בנאו משמע דקושטא הכי הוא. ויש סעד לזה מדהוה מצי לשנויי הנאה הנראית לעינים אסרה תורה כדשני לעיל ושני התם כשהקדישו ולבסוף בנאו משמע דהכי ס"ל ולפיכך פסקה רבינו ואפ"ה לא דחאה לדרב משום דלא אשכחן דפליג עליה בהדיא ואית לן למימר דטעמא משום חומרא דע"ז:

הלכה ו

גדולי הקדש מועלין בהם וכו'. משנה בפ"ג דמעילה (דף י"ג) פלוגתא דת"ק ור' יוסי ופסק כר' יוסי וצריך טעם למה. והר"י קורקוס ז"ל כתב שטעמו משום דבפרק הספינה (בבא בתרא דף ע"ט) הובאה משנה זו ושנו הרישא בשם ר"י ושנו בברייתא אמר רבי נראין דברי ר"י לר' יוסי בבור ושובך משמע דקים ליה דת"ק היינו ר"י וידוע דר"י ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי גם שם העלה רבה דפליגי ת"ק ורשב"א דבבור ושובך דוקא פליגי אבל בשדה ואילן ד"ה מועלין במה שבתוכן דגידולי הקדש הם הילכך הכי נקטינן גם פ"ד דפסחים נתבאר שמועלין בגדולי הקדש גבי שלשה דברים שעשו אנשי יריחו גם בתמורה פ"ז שנינו ומועלים בגידוליהם הילכך כרבי יוסי נקטינן עכ"ל:

ומ"ש אבל המקדיש בור ריקן וכו'. שם במשנה.

ומ"ש וכן הזבל והפרש וכו'. שם (דף מ"ו:) ופירש"י הזבל הוא הפרש של קדשים שהוא בחצר ה"ה בכל מקום אלא שדרכו בחצר של הקדש. ומצאתי כתוב ללשכה לא לקי"ץ המזבח קאמר דא"כ הל"ל לנדבה אלא לשיירי הלשכה:

מעין שהוא יוצא מתוך שדה הקדש וכו' עד ולא מועלין. משנה פ"ג דמעילה שם:

כתב הראב"ד ערבה הגדילה א"א זה שיבוש שלא נאמר במשנה וכו'. ואיני יודע למה יאמר שהוא שיבוש למי שיפרש פירוש אחר שלא כפירושו:

אילן של הדיוט הסמוך לשדה הקדש וכו'. ג"ז משנה שם שרשי אילן של הדיוט באים בשל הקדש ושל הקדש באין בשל הדיוט לא נהנים ולא מועלין. ובפרק לא יחפור (בבא בתרא דף כ"ו:) מקשה דמרישא משמע דבתר אילן אזלינן ובסיפא משמע דבתר קרקע אזלינן ומשני כאן בתוך ט"ז אמה כאן חוץ לט"ז אמה:

הלכה ז

קן שבראש האילן של הקדש וכו'. משנה בפ"ג דמעילה (י"ג:) קן שבראש אילן של הקדש לא נהנין ולא מועלין שבאשרה יתיז בקנה ומוקי לה בגמ' אליבא דר"י ההיא של אשרה יתיז בקנה בדאייתי עצים מעלמא ומקשה א"ה אמאי של הקדש אין נהנין ואין מועלין אלא בגידולין הבאים לאחר מכאן וקסבר אין מועלין בגידולין ה"נ מסתברא וכו' א"ר אבהו א"ר יוחנן לעולם דאייתי מעלמא ומאי יתיז יתיז אפרוחים ואסיקנא אפרוחים כאן וכאן מותרין ביצים כאן וכאן אסורים אמר רב אשי אם אפרוחים צריכין לאימן כביצים דמו ומשמע דקן דאייתי עצים מעלמא נהנים ממנו ויש לתמוה על רבינו שסתם וכתב שאין נהנים בו:

הלכה ט

(ח-ט) **המקדיש את היער וכו' עד ולא בנביה**. משנה שם:

כתב הראב"ד והוא הגוף הקשה א"א אינו כן אלא העלה הנובל וכו'. ואין משם ראייה דהכא גריס רבינו נבייה בבי"ת. והר"י קורקוס ז"ל כתב וז"ל רבינו כתב במשנה שיש גורסין נוייה שזו החתירה הקשה דומה לנוייה שהיא בפני עצמה בתוך הפרי עכ"ל:

הלכה י

המקדיש את עבדו וכו'. בפירקא קמא דסנהדרין (דף ט"ו) ובפרק השולח (גיטין דף ל"ט) פלוגתא דתנאי ופסק כתנא קמא:

הלכה יא

הזורע פירות הקדש וכו'. פ"ט דתרומות גדולי הקדש ומע"ש חולין ופודה אותם בזמן זרעם. ופירש ר"ש כגון שזרע סאה והוסיף כמה סאין א"צ לפדות אלא סאה אחת, ובתוספתא דתרומות פ"ח גידולי הקדש אין חייבין עליהם קרן וחומש [על מקום אחר] אלא לפי חשבון וחייבים בחלה הידים וטבול יום אין פוסלין בהם כדרך שפוסלין בחולין:

הלכה יב

שמרים של הקדש וכו'. ברייתא בפרק המוכר פירות (בבא בתרא דף צ"ז).

ומ"ש והנהנה לא מעל. כן פירש"י דחומרא היא מדרבנן ומיהו אם נתן ג' ומצא ד' יין גמור הוא. וכתב הר"י קורקוס ז"ל דהא דאין מועלין בלא מצא ד' וסתמו הכי הוא.

ומ"ש במה דברים אמורים בקדשי בדק הבית וכו' שם:

הלכה יג

המקדיש תרנגולת למזבח וכו'. משנה וגמרא פ"ג דמעילה (דף י"ב):

הלכה יד
כתנות כהונה שבלו וכו'. בפרק האיש מקדש (קידושין דף נ"ד):

הלכה טו
קדשי עכו"ם אם לבדק הבית הקדישו מועלין בהם. בפ' ב"ש (זבחים מ"ה) ובריש תמורה.
ומ"ש ואם קדשי מזבח הן וכו'. שם פלוגתא דר"ש ור' יוסי ופסק כר"ש ואיני יודע למה ואפשר שטעמו משום דבסוף פרק קמא דערכין (דף ה':) מייתי ברייתא סתמא כר"ש:

הלכה טז
קול ומראה וריח וכו'. פ' כל שעה (פסחים דף כ"ו.) ובפ"ק דכריתות (דף ו'.) ופירשו שם דקודם שתעלה תמרתו מועל:

פרק ו

הלכה א
יש דברים שהאדם נהנה בהם ולא יפגמו וכו' עד בדבר עצמו. משנה בפ"ה דמעילה (דף י"ח):

הלכה ב
קדשי קדשים התמימים וכו'. שם במשנה (דף י"ח.) תלש מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום כשהיא מתה כיון שנהנה מעל ובגמרא (דף י"ט:) מכדי אי בבהמה תמימה היינו כוס של זהב אמר רב פפא בבעלת מום עסקינן. ופירש"י מכדי בחטאת בהמה תמימה מיירי מתני' וכו' עד הילכך לא תני בה עד שיפגום:
כתב הראב"ד קדשי קדשים התמימים א"א זה אמרו מעצמו ואין לו סמך וכו'. ואני שמעתי ולא אבין שהרי דברי רבינו מבוארים בגמ' שכתבתי בסמוך והיאך כתב עליו שמעצמו אמרו ואפשר שלא היה כתוב כן בנוסחא שלו. ועל מ"ש שהקרבן התמים וכו' אפשר שיפול בו מום, כתב בעל מ"ע דהשתא מיהא תמים הוא ואין לנו בהקדשות אלא מקומו ושעתו כדאיתא בתוספתא רפ"ב דמעילה ובשעה שנהנה פגם ועוד תניא התם ועוד שתהא הנאתו ופגימתו כאחד עכ"ל:

הלכה ג
המועל בקדשי וכו'. בפרק האיש מקדש (קידושין דף נ"ב:) תנן המקדש וכו' בהקדש במזיד קידש בשוגג לא קידש דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר בשוגג קידש במזיד לא

קידש ובגמרא (דף נ"ה) פסק הלכה כרבי יהודה דאמר הקדש בשוגג מתחלל במזיד אין מתחלל.

ומה שכתב במה דברים אמורים בשמעל בקדש והוציאו בתורת חולין והקנהו לאחר. בפ"ה דמעילה (דף כ') תנן נטל פרוטה של הקדש ה"ז לא מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל ופירש"י הנותן מעל שהוציאה לחולין.

ומ"ש אבל אם נהנה בו ופגמה ולא הקנה לאחר יש בו מועל אחר מועל ואין מועל אחר מועל במוקדשין אלא בהמה וכלי תשמיש בלבד כיצד בקע בקורדום וכו'. שם במשנה (דף י"ט:) אין מועל אחר מועל במוקדשין אלא בהמה וכלי שרת כיצד רכב על גבי בהמה ובא חבירו ורכב ובא חבירו ורכב כולם מעלו שתה בכוס של זהב ובא חבירו ושתה ובא חבירו ושתה כולם מעלו תלש מן החטאת ובא חבירו ותלש ובא חבירו ותלש כולם מעלו:

וכתב הראב"ד על דברי רבינו א"א בכל זה יצא מכלל משנתנו. ואני אומר שמ"ש ובודאי בהמה דומיא דכלי שרת אינו הכרע דמדקתני רכב על גבי בהמה משמע דבבהמה טמאה איירי שדרכה ברכיבה ולא בבהמה טהורה שאין דרכה ברכיבה. ועוד דבהמה תמימה בהדיא קתני לה תלש מן החטאת ובא חבירו ותלש וכו' כולם מעלו ואם כן כי קתני רכב על גבי בהמה ע"כ בבהמה טמאה היא, ועל פי הדברים האלה אין התוספתא סותרת המשנה דכי קתני מתני' ובא חבירו ורכב בבהמה טמאה מיירי שאינה קדושה אלא קדושת דמים דומיא דבקע בקרדום דקתני בתוספתא וכיון דבהמה דקתני במתני' אינה טהורה שקדושה קדושת הגוף אלא טמאה שאינה קדושה אלא קדושת דמים הוא הדין לכלי שרת דקתני מתני' בכלי תשמיש איירי שאינם קדושים אלא קדושת דמים ויש בהם מועל אחר מועל ובזה באו מוסכמים המשנה והתוספתא. אך קשה לזה דאמרי' בגמ' מני מתני' ר' נחמיה היא וכו' עד לא כ"ש ופירש רש"י אם אחרים מביאין לקדושתן כלומר כיון דכלי שרת חמירי וכו' משמע בהדיא דכלי שרת דתנן במתני' בכלי שרת ממש הוא. לכן נראה שרבינו מפרש דכלי שרת דמתני' כלי שרת ממש הם וכבר הזכירה רבינו בסמוך לקמן ואף על פי שכתבו בלשון יראה לי היינו לענין שאם נתנה לחבירו וחבירו לחבירו כולם מעלו אבל לענין שיש בו מועל אחר מועל מדינא הוא מאחר שהיא קדושה קדושת הגוף וכלי תשמיש שכתב כאן היינו כגון קרדום וכיוצא בו שאינם קדושים אלא קדושת דמים וכדאיתא בתוספתא והוא נלמד ממתני' דקתני על גבי בהמה ומיירי בבהמה טמאה שאינה קדושה אלא קדושת דמים וכדפרישית ומינה נילף לכלי תשמיש שאינם קדושים אלא קדושת דמים:

הלכה ד

ומה שכתב נטל הקורדום ונתנו לחבירו וכו' נטל הכוס ונתנו לחבירו וכו' נתן החמור לחבירו מתנה וכו'. בתוספתא דמעילה פרק שני והוא נלמד מהמשנה שכתבתי בסמוך נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל.

ומה שכתב וכן המשאיל קרדום של הקדש וכו'. בפרק השואל (דף צ"ט):

הלכה ה

בהמת קדשי מזבח וכו'. משנה בפ"ה דמעילה (דף י"ט) תלש מן החטאת ובא חבירו ותלש ובא חבירו ותלש כולם מעלו.

ומ"ש וכן אם נתנה לחבירו וחבירו לחבירו כולם מעלו: כתב הראב"ד דבר זה לא נמצא לו יסוד וכו'. והנה הראב"ד עצמו מצא לו יסוד מהתוספתא. ומ"ש אבל ק"ל מ"ש עולה, מדברי רבינו נראה דלאו דוקא עולה אלא ה"ה לכל קדשי מזבח וחדא מקדשי מזבח נקט. אבל עדיין קשה דלא ה"ל למינקט אלא קל שבכולן ומינה נילף לחמורים ואמאי נקט עולה שהיא חמורה שבכולן. וכתב הר"י קורקוס ז"ל דטעמא משום דפתח בה קרא בתחלת הקרבנות. ודע שיש נוסחא בספרי רבינו שגורס בהמת קדשי קדשים והיא גירסא נכונה דאילו קדשים קלים אין מועלין בהם עד שיזרק הדם כדתנן בפ"ק דמעילה (דף ו'):

הלכה ו

בהמת קדשי קדשים שנפל בה מום וכו'. בספ"ה דמעילה (דף כ') פלוגתא דתנאי בברייתא ופסק כחכמים:

הלכה ז

אמרו חכמים שהנוטל אבן וכו'. בפרק ה' דמעילה שם תנן נטל אבן או קורה של הקדש הרי זה לא מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל ובגמרא ומאי שנא הוא ומאי שנא חבירו אמר שמואל בגזבר המסורות לו עסקינן, ומשמע לרבינו דכי פריך מאי שנא הוא ומאי שנא חבירו היינו לומר דכשם שהוא מעל היה ראוי לומר חבירו מעל גם כן ואוקמוה בגזבר המסורות לו הא בשאר כל אדם שניהם מעלו. ויש סיוע לפירוש רבינו ממה ששנינו בתוספתא פרק חמישי דמעילה וכתבה רבינו בסמוך המפריש שקלו והוציאו בשאר צרכיו בין הוא בין חבירו מעל. והוקשה לרבינו דכיון דקיימא לן אין מועל אחר מועל בדבר שקדוש קדושת דמים היאך מעלו שניהם ולכך העמידה במועל בזדון, וק"ל אם כן אמאי דחיק גמרא לאוקמיה בגזבר לישני דהכא במאי עסקינן בשוגג דאין בו מועל אחר מועל. ואפשר שטעמו של רבינו משום דהא לא איצטריכא לתנא לאשמועינן הכא דהא אשמעינן לעיל בההוא פירקא. ובענין מה שהעמידה בגזבר המסורות לו

מפרש רבינו דקאי למקבל האבן או קורה לפי שלא נהנה בנתינה זו שנתן לו שתחת ידו היתה קודם שיתננה לו. אבל רש"י פירש מאי שנא דכי נטלה הוא לא מעל ומאי שנא דכי נתנה לחבירו מעל בגזבר המסורות אותו אבן או קורה עסיקינן דכי נטלו הוא עדיין ברשותו הם וברשות הקדש נינהו כמתחלה אבל כי נתנו לחבירו הרי שיצאו מרשות הקדש לחול עכ"ל. והראב"ד כתב ונתנה לחבירו שניהם מעלו א"א אף בזה עזב כל הדרך הסלולה וכו'. טעמו מפני שהוא מפרש דכי פריך מאי שנא הוא ומאי שנא חבירו היינו לומר שכיון שנטלה הוא מעל אף על פי שלא נתנה לחבירו כמ"ש לקמן בסמוך.

ומה שכתב רבינו הנוטל פרוטה של הקדש על דעת שהיא שלו וכו' עד בכל עת שירצה. משנה בפרק ה' דמעילה (דף כ'):

וכתב הראב"ד נטל אבן או קורה א"א זו היא שהעמידו בגמרא בגזבר וכו'. וכבר נתבאר זה בסמוך:

הלכה ט

וכן אם נתנה לאחד מבעלי אומניות וכו' עד ואם מישראל לא מעל. בפ' הזהב (בבא מציעא דף מ"ח). ויש לתמוה דהתם אליבא דר"ל דאמר משיכה קונה מן התורה קיימינן ואנן קיימא לן כר"י דאמר דבר תורה מעות קונות:

הלכה יא

המוציא מעות הקדש בצרכיו וכו' לפיכך המביא מנחות ונסכים וכו'. תוספתא פירקא קמא דמעילה וכחכמים ובגמרא פרק הנהנה (דף י"ט) פלוגתא דר"ש ור"י והלכה כר"י דאמר הכי:

הלכה יב

ומה שכתב נתן שקלו ממעות הקדש כשיתרמו התרומה וכו'. בפרק ב' דשקלים תנן השוקל שקלו מן ההקדש אם נתרמה תרומה ואחר כך קרבה הבהמה מעל.

ומ"ש שאינו מועל עד שיקנו בהמה ויזרוק דמה. הוא ע"פ מה שנתבאר לעיל בסמוך:

הלכה יג

המפריש שקלו וכו'. תוספתא פ"ק דמעילה. וכתב הראב"ד בין הוא בין חבירו מעל א"א זה מן הטעות הראשון עכ"ל. כלומר דאזדא רבינו לטעמיה שפירש במאי דפריך בגמ' מ"ש הוא ומאי שנא חבירו דהיינו לומר דהל"ל שניהם מעלו. ויש לתמוה על הראב"ד שמאחר שדברי הרמב"ם פה הם דברי התוספתא לא הל"ל שהם טעות אדרבה ה"ל ללמוד מתוספתא זו שפירוש רבינו בההיא פירכא אמת:

נתנו לחבירו לשוקלו וכו'. משנה בפ"ב דשקלים שם.

ומה שכתב ולעולם אין מועלין בשיירי הלשכה. בירושלמי פ"ב דשקלים ובגמרא פ"ב דקידושין (דף נ"ד) פלוגתא דרבי יהודה ורבי מאיר והלכה כרבי יהודה דאמר הכי.

פרק ז

הלכה א

מי ששגג ולקח הקדש או מעות הקדש ונתנו לשליח להוציאו בתורת חולין וכו' עד ואם לא עשו שליחותו בעה"ב פטור. משנה בפ"ב דמעילה (דף כ'):

אמר לשלוחו תן לאורחים חתיכה חתיכה של בשר וכו'. שם במשנה אמר תן להם חתיכה חתיכה והוא אמר להם טלו שתים שתים והם נטלו ג' ג' כולם מעלו ובגמ' ש"מ מוסיף על שליחותו הוי שליח אמר רב ששת דאמר שליח טלו אחת מדעתו ואחת מדעתי. פירוש ש"מ מוסיף על שליחותו הוי שליח ותפשוט הא דאיבעיא לן בפ' אלמנה ניזונית (כתובות דף צ"ח:) האי מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי ליתכא דארעא ואזל זבין ליה כורא שהוא פי שנים מי אמרינן מוסיף על דבריו של משלח הוי וליתכא מיהא קנה או דילמא מעביר על דבריו וליתכא נמי לא קנה. ורבינו פסק בפ"א משלוחין דמוסיף על שליחותו הוי וטעמו משום דבפ' אלמנה ניזונית (כתובות דף צ"ט) אמרינן א"ד הא לא תיבעי לך וכו' דודאי מוסיף על דבריו הוי ומשמע דכי אמר ש"מ מוסיף על שליחותו הוי שליח מדקתני דבעה"ב נמי מעל דייק דאת"ל מעביר על דבריו הוי לא מעל בעה"ב ושני רב ששת דמהא לא תפשוט דאפי' את"ל דמוסיף על שליחותו לא הוי שליח שאני הכא דא"ל טלו אחת מדעתו ואחת מדעתי דכיון דא"ל בהדיא אחת מדעתו הרי נעשה שליחותו של בעה"ב בפירוש ומש"ה מעל אבל אם היה אומר סתם טלו שתים אפשר דהוי"ל מעביר על דבריו של בעה"ב ולא מעל בעה"ב והכי אמרינן בהדיא בגמ' בפ' אלמנה נזונית. והשתא כיון שרבינו פסק דמוסיף על דבריו הוי כשפסק דבעה"ב חייב בכל גוונא שפיר. אבל מה שפסק ברישא שהשליח פטור קשה דהא אפי' אי הוי מוסיף מעל על מה שהוסיף. וכתב הר"י קורקוס ז"ל שאפשר לומר שדעת רבינו דאוקמתא דרב ששת לאו לדחויי דלא תילף דמוסיף הוי אמר כן אלא כי היכי דלא תיקשי כיון שזה לא עקר השליחות למה מעל דהא תנן עשה שליחותו בעה"ב מעל ולא השליח ומשמע ליה אפילו הוסיף על מה שצוה דלאו דוקא צוה כן אלא שלא יפחות לזה העמידה בשאמר טלו אחד מדעתי וכיון שכן ראוי שימעול גם השליח ובגמ' קבע אותה למידחי דלא תיפשוט דמוסיף הוי כיון דבהכי מיירי מעתה לא דמיא מתני' לבעיין עכ"ל. והאריך עוד בדבר:

הלכה ב

ומ"ש בד"א כשהיו החתיכות מקדשי בדק הבית אבל אם היו בשר עולה וכיוצא בו לא מעל אלא האוכל בלבד וכו': **כתב** הראב"ד אבל אם היו בשר עולה א"א תוספתא היא במעילה וכו'.

ומ"ש רבינו ובכל התורה כולה אין שליח לדבר עבירה אלא במעילה. בפ' האיש מקדש (קידושין דף מ"ג:).

ומ"ש שלא יתערב בה איסור אחר. כבר נתבאר שהוא תוספתא:

הלכה ג

הנותן פרוטת הקדש לשלוחו וכו' עד השליח מעל. משנה בפרק בתרא דמעילה (דף כ"א):

הלכה ד

נתן לו שתי פרוטות וכו'. משנה וגמרא שם:

הלכה ה

השולח פרוטה ביד שלוחו וכו' עד שהרי הוא שוגג. ברייתא שם.

ומ"ש הודיעו לחנוני וכו' שלשתן פטורין. נלמד ממה שקדם דמזיד פטור.

ומ"ש ונתפס המקח להקדש:

הלכה ו

ומ"ש וכיצד יעשה כדי להציל החנווני מן החטא וכו'. משנה שם.

ומ"ש וכן פרוטה שנתערבה בכל הכיס וכו' עד לא מעל עד שיוציא את כל הכיס. ג"ז משנה שם ופסק כחכמים. והטעם שאין מעילה מן הספק לדעת חכמים הילכך לא מעל עד שיוציא האחרונה דאז הוי ודאי. ואם תאמר וליבטיל ברובא יש לומר דדבר שיש לו מתירין הוא א"נ מטבע חשיב ולא בטיל:

הלכה ז

אמר כיס מכיסי הקדש וכו'. תוספתא פ"ק דמעילה וצ"ע שזה סותר מ"ש בפט"ז ממעשה הקרבנות באומר שור משווריי הקדש:

הלכה ח

המועל בפחות משוה פרוטה וכו'. ברייתא פרק הזהב (בבא מציעא דף נ"ה:) ואת אשר חטא מן הקדש ישלם לרבות פחות משוה פרוטה להשבון:

הלכה ט

המפקיד מעות אצל בעה"ב ונשתמש בהם וכו' עד וכאילו השתמש ברשות. משנה בפרק ב' דמעילה (דף כ"א) ומיפרשא בגמרא פרק המפקיד (בבא מציעא דף מ"ג). וחנווני פלוגתא דר"מ ור"י וידוע דהלכה כר"י:

הלכה י

ועל מה שכתב רבינו הפקידן אצל שולחני או חנווני וכו' שניהם פטורים וכו'. כתב הר"י קורקוס ז"ל בפרק המפקיד תניא המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורים לא ישתמש בהם לפיכך אם הוציא לא מעל הגזבר מותרים ישתמש בהם לפיכך אם הוציא מעל הגזבר. ויש לתמוה על רבינו שכתב שניהם פטורים הפך ברייתא זו וליכא מאן דפליג עלה ותירץ שרבינו דחה ברייתא זו מהדין שכתב בפ"ו שאם קנה חפץ ונתן מעות הקדש ולא משך לא מעל והא התם עדיף ממפקיד ומותר הוא להוציאם ואעפ"כ לא מעל עד שימשוך כי אז נהנה בהם או בדבר שאין צריך משיכה וכ"ש בזה שכיון שאין אנו מחייבין אותו עד שיוציא והוציא דוקא לר"נ דהלכתא כותיה שאינו חייב באונסין א"כ אתה בא לחייבו מטעם שליח לא מטעם נתינתו לו בידו וכיון שחידוש הוא שחידשה תורה במעילה אין לך בו אלא חידושו ולכך דוקא בשעשאו שליח בפירוש וא"ל להוציאן אבל שיעשה שליח מאלו לחייבו אין לנו. ומעתה סובר רבינו דמתני' דנתנה לבלן מעל דמוכח דוקא בלן אבל דבר הצריך משיכה לא מעל דהיתר תשמיש לא מייתי לידי מעילה וכן ההיא דנתנה לספר לא מעל כולהו פליגי על אותה ברייתא וסברי שאין מעילה אלא א"כ א"ל בפירוש עכ"ל:

הלכה יא

האשה שהכניסה מעות של הקדש לבעלה וכו'. בעיא דאיפשיטא בפרק השואל (דף צ"ו ע"ב):

פרק ח

הלכה א

הפועלים שהם עושים בהקדש וכו' הדש כרשיני הקדש הרי זה חוסם את הפרה וכו'. משנה וגמרא בפרק ג' דמעילה (דף י"ג):

הלכה ג

אין מחללין את ההקדש על המלאכה וכו'. הכי משמע במשנה פ"ד דשקלים ומפורש בתוספתא פ"ק דמעילה:

הלכה ד
כשבונים במקדש וכו':

הלכה ה
כשפוסקים עם האומנין וכו'. בפי"ז דכלים ומייתי לה בפרק שתי הלחם (מנחות דף צ"ח) ובפ' על אלו מומין (בכורות דף מ') ובגמרא אמרו חד לכספא ודהבא, ויש לתמוה על רבינו שהשמיטו:

הלכה ו
תנאי ב"ד שיהו הכהנים נאותים במלח ובעצים וכו'. בשקלים פ"ז.
ומ"ש אבל לא יתנו מלח המקדש בחולין שלהם. בפ' ג' דמנחות (דף כ"א):

הלכה ז
ומ"ש מלח שע"ג האבר מועלים בו שע"ג הכבש ושעל ראש המזבח אין מועלין בו. תוספתא פ"ו דמנחות ואיתא בגמרא פ' הקומץ רבה שם. ופירש"י שע"ג הכבש שנופל שם כשמולחין את הקומץ אין מועלין בו דשוב אינו ראוי:

הלכה ח
ראוי לאדם להתבונן במשפטי התורה הקדושה וכו'. דברי רבינו ודרכיו אמונה והם ראוים אליו:
סליקו הלכות מעילה בס"ד